

12 Μαρτίου, 1992

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΝΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΡΑΦΩΚΑ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση,

(Υπόθεση Αρ. 136/90).

5 *Αναγκαστική Απαλλοτρίωση — Δημόσια Ωφέλεια — Επιτρεπτή η απαλλοτρίωση, για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας — Το έσχατο μέτρο στο οποίο η διοίκηση πρέπει να καταφεύγει για την επίτευξη του σκοπού — Απαράδεκτη η έκδοση Διατάγματος Απαλλοτρίωσης πριν τη μελέτη σχεδίων για το έργο για το οποίο γίνεται η απαλλοτρίωση.*

10 *Προς υποστήριξη της προσφυγής της κατά του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης η αιτήτρια, η οποία ήταν ιδιοκτήτρια απαλλοτριωθέντων κτημάτων, υποστήριξε πως η απαλλοτρίωση έγινε χωρίς την προηγούμενη ολοκλήρωση οποιασδήποτε μελέτης ή σχεδίου για τον προτεινόμενο δρόμο αλλά επρόκειτο για απλή παράθεση σκέψεων και υπολογισμών του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως το οποίο βρισκόταν σε διαφορά με το Δήμο*
15 *Λατσιών για το θέμα, με αποτέλεσμα το θέμα να έχει παραπεμφθεί σε Διυπουργική Επιτροπή για μελέτη και υποβολή προτάσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Κατά το χρόνο δε έκδοσης του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης αναμένετο η απόφαση της*
20 *Επιτροπής.*

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

25 Η απαλλοτρίωση από το κράτος της περιουσίας ενός ατόμου είναι επιτρεπτή σύμφωνα με τις πρόνοιες του Συντάγματος,

μεταξύ άλλων, για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας. Η απαλλοτρίωση είναι το έσχατο μέτρο στο οποίο η Διοίκηση πρέπει να καταφεύγει για την επίτευξη του σκοπού και δεν πρέπει να προχωρεί σε απαλλοτρίωση πριν τη μελέτη σχεδίων για το έργο για το οποίο γίνεται η απαλλοτρίωση. Από τους καθ' ων η αίτηση δεν έχει προβληθεί οτιδήποτε που να αντικρούει τους πιο πάνω ισχυρισμούς της αιτήτριας, ότι δηλαδή το θέμα του δρόμου εκκρεμούσε ενώπιον της Διυπουργικής Επιτροπής και ότι δεν είχε ολοκληρωθεί η σχετική μελέτη κατά τον ουσιώδη χρόνο.

5

Ως εκ τούτου, έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι καθ' ων η αίτηση ενήργησαν κατά τρόπο αντίθετο προς στις αρχές της χρηστής διοίκησης, ότι υπερέβησαν τα ακραία όρια της διακριτικής τους εξουσίας χωρίς να διεξάγουν τη δέουσα έρευνα.

10

15

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Χατζηγιάννου και Άλλοι ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 2877.

20

Glykis & another v. Municipal Corporation of Famagusta (1967) 3 C.L.R. 677.

Προσφυγή.

25

Προσφυγή εναντίον του Διατάγματος απαλλοτρίωσης μέρους των κτημάτων της αιτήτριας στα Λατσιαά.

Ε. Ευσταθίου, για τον αιτητή.

30

Γλ. Χατζηπέτρου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

35

Ο Δικαστής κ. Δημητριάδης ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ.: Η αιτήτρια είναι η εγγεγραμμένη ιδιοκτήτρια των Τεμαχίων 563, 566, 576 και 579, Φ./Σχέδιο XXX.23.W.I και ΕΙ στα Λατσιαά.

40

5 Στις 17/2/1989 δημοσιεύτηκε στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος II της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας με αριθ. 2383 Γνωστοποίηση Απαλλοτριώσης η οποία περιελάμβανε και μέρος των πιο πάνω κτημάτων της αιτήτριας, στην οποία αναφέρετο ότι η απαλλοτριώση επιβάλλετο "για τη δημιουργία δρόμου, που θα εξυπηρετεί τις συγκοινωνιακές ανάγκες της ευρύτερης περιοχής της Λευκωσίας".

10 Με επιστολή του δικηγόρου της προς τον Υπουργό Εσωτερικών, με ημερομηνία 2/3/1989, η αιτήτρια υπέβαλε ένσταση στην προτεινόμενη απαλλοτριώση.

15 Το σχετικό Διάταγμα Απαλλοτριώσης δημοσιεύτηκε στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος II της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας αριθ. 2465, ημερομηνίας 15/12/1989, Αριθ. Γνωστοποίησης 1897.

20 Με την προσφυγή της η αιτήτρια ισχυρίζεται ότι η απαλλοτριώση πάσχει γιατί έγινε χωρίς προηγουμένως να ολοκληρωθεί οποιοδήποτε σχέδιο ή μελέτη για τον προτεινόμενο δρόμο "πρωταρχικής" σημασίας αλλά πρόκειται για "απλή παράθεση σκέψεων και υπολογισμών του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως" χωρίς κανένα
25 χρονοδιάγραμμα αναφορικά με την έναρξη και λήξη του όλου έργου.

30 Είναι ο ισχυρισμός της αιτήτριας ότι το θέμα δημιουργίας του δρόμου "πρωταρχικής" σημασίας αποτελεί αντικείμενο διαφοράς μεταξύ του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και του Δήμου Λατσιών και ότι το θέμα παραπέμφθηκε σε Διυπουργική Επιτροπή για μελέτη και υποβολή προτάσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο και ότι κατά τον ουσιώδη χρόνο εκκρεμούσε
35 απόφαση της Επιτροπής.

40 Είναι επίσης η θέση της αιτήτριας ότι οι καθ' ων η αίτηση υπερέβησαν τα όρια της διακριτικής ευχέρειας που τους παρέχει ο νόμος ότι ενήργησαν αντίθετα προς τις αρχές της χρηστής διοίκησης και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παντελώς αναιτιολόγητη και αποτέλεσμα ελλειπούς έρευνας.

Η απαλλοτριώση από το κράτος της περιουσίας ενός ατόμου είναι επιτρεπτή σύμφωνα με τις πρόνοιες του Συντάγματος, μεταξύ άλλων, για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας. Όπως έχει αποφασισθεί στις υποθέσεις *Χατζηιωάννου κ.α. v. Δημοκρατίας*, Προσφυγή Αριθ. 5 782/89, απόφαση ημερομηνίας 29/8/1990 και *Glykis & another v. Municipal Corporation of Famagusta* (1967) 3 C.L.R. 677, στη σελ. 689-690, η απαλλοτριώση είναι το έσχατο μέτρο στο οποίο η Διοίκηση πρέπει να καταφεύγει για την επίτευξη του σκοπού και δεν πρέπει να προχωρεί σε απαλλοτριώση πριν τη μελέτη σχεδίων για το έργο για το οποίο γίνεται η απαλλοτριώση. 10

Από τους καθ' ων η αίτηση δεν έχει προβληθεί οτιδήποτε που να αντικρούει τους πιο πάνω ισχυρισμούς της αιτήτριας, ότι δηλαδή το θέμα του δρόμου εκκρεμούσε ενώπιον της Διυπουργικής Επιτροπής και ότι δεν είχε ολοκληρωθεί η σχετική μελέτη κατά τον ουσιώδη χρόνο. 15

Ως εκ τούτου, έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι καθ' ων η αίτηση ενήργησαν κατά τρόπο αντίθετο προς στις αρχές της χρηστής διοίκησης, ότι υπερέβησαν τα ακραία όρια της διακριτικής τους εξουσίας χωρίς να διεξάγουν τη δέουσα έρευνα και ότι για τους λόγους αυτούς η προσφυγή πρέπει να γίνει αποδεκτή. 20 25

Η προσφυγή επιτυγχάνει και η επίδικη απόφαση ακυρώνεται.

Οι καθ' ων η αίτηση να πληρώσουν τα έξοδα που πρέπει να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή. 30

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται με έξοδα.